

BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA BALVU NOVADA DOME

Reģ.Nr 90009115622., Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501,
tālrunis +371 64522453, e-pasts: dome@balvi.lv

Balvos LĒMUMS

2023.gada 26.janvārī

Nr.1., 4.§

Par tiešo līdzdalību AS "Balvu enerģija"

I. Atbilstība Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 7. panta pirmo daļu publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Likuma 4. panta nosacījumiem. Minētā panta otrā daļa paredz, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmēj institūcija.

Saskaņā ar Konkurences padomes skaidrojumu par Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta piemērošanu “Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana”, veicot juridisko izvērtējumu, publiskai personai ir jāspēj atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- 1) vai publiskas personas kapitālsabiedrības darbība atbilst publiskas personas pamatdarbības veidiem (piemēram, pašvaldības deleģētajai funkcijai vai brīvprātīgajai iniciatīvai);
- 2) vai publiskas personas kapitālsabiedrības veicamā komercdarbība atbilst VPIL 88. pantā minētajiem mērķiem.

Pašvaldību likuma 3.pants nosaka, ka publisko tiesību jomā pašvaldības īsteno autonomo kompetenci — autonomās funkcijas un brīvprātīgās iniciatīvas, kas tiek īstenotas kā autonomās funkcijas un uzdoto kompetenci — deleģētos pārvaldes uzdevumus. Saskaņā ar Pašvaldības likuma 73.panta pirmo daļu pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās. Minētā likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir siltumapgādes pakalpojumu organizēšana iedzīvotājiem.

AS “Balvu enerģija” (turpmāk – BE) pamatdarbība siltumapgādes jomā atbilst Pašvaldību likuma 4. panta 1. punktā paredzētajai pašvaldību autonomajai funkcijai. Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka minētajā tiesību normā noteiktā autonomā funkcija ir vērsta uz to, ka vietējai pašvaldībai ir jāgādā, lai tās teritorijā iedzīvotāji būtu nodrošināti ar siltumapgādi. Pašu siltumapgādes pakalpojumu var sniegt arī cita persona, bet, ja no citas personas šādu pakalpojumu nevar saņemt, pašvaldībai ir pašai jārikojas, lai to nodrošinātu.

VPIL 88.panta pirmā daļa nosaka nosacījumus, kad publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā. Ir jāīstenojas vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

BE pamatdarbība siltumapgādes jomā atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta nosacījumam – BE darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi siltumapgādes jomā, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Siltumapgādes pakalpojumu organizēšana ir viena no pašvaldības autonomajām funkcijām. Ilglaicīga tautsaimniecības un iedzīvotāju stabila apgāde ar siltumenerģiju par ekonomiski pamatotām un minimālām cenām (tarifiem) atbilstoši pieprasītajam daudzumam un kvalitātei spēj lielā mērā nodrošināt valsts ekonomisko un politisko drošību un patstāvību, un veicināt visas tautsaimniecības efektivitātes un konkurētspējas paaugstināšanos. Siltumapgādes funkcija ir cieši saistīta ar Latvijas Republikas Satversmē noteiktajiem pienākumiem pamattiesību nodrošināšanā un aizsardzībā. Piemēram, Satversmes 93. pantā un 111. pantā ir noteikts valsts pienākums aizsargāt cilvēku tiesības uz dzīvību un veselību. Siltumenerģijas trūkums vai nespēja apgādāt iedzīvotājus ar siltumenerģiju par pieejamām cenām it īpaši aukstajos gada mēnešos radītu būtiskus veselības un dzīvības apdraudējumus. Tāpat siltumenerģijas trūkums un nepieejamība apdraudētu arī citas Satversmē garantētās pamattiesības, piemēram, tiesības uz īpašumu. Līdz ar to siltumapgādes pakalpojumu sniegšana ir cieši saistīta ar publisku personu funkcijām un ir svarīga gan pašvaldības un visas valsts ekonomiskajai attīstībai, drošībai un patstāvībai, gan individuālo pamattiesību realizēšanai.

BE sniedz centralizētās siltumapgādes sistēmas pakalpojumus. Centralizētās siltumapgādes pakalpojumu sniedzējam ir nepieciešama atbilstoši izbūvēta infrastruktūra. Tādēļ centralizētās siltumapgādes sistēmas darbības ietvaros ir iespējams tikai viens siltumapgādes pakalpojumu sniedzējs. Augstais investīciju apjoms un siltumapgādes nozares zemā rentabilitāte ir iemesli, kādēļ privātie komersanti nepiedāvā siltumapgādes pakalpojumus konkrētajā tirgū. Tā rezultātā siltumapgādes pakalpojumu tirgū ir izveidojies dabiskais monopols. Līdz ar to centralizētās siltumapgādes sistēmas pakalpojumu tirgū ir konstatējama tirgus nepilnība, un BE darbība centralizētās siltumapgādes jomā atbilst arī VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktā paredzētajam nosacījumam. Pašvaldībai pārtraucot līdzdalību BE, tiktu apdraudēta siltumapgāde Balvu pilsētas iedzīvotājiem un iestādēm.

Ievērojot minēto, Balvu novada pašvaldības līdzdalība BE atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā un Likuma 4. panta pirmajā daļā paredzētajiem nosacījumiem un ir saglabājama, tai skaitā uz papildus darbiem, kas vērsti uz siltumapgādes pakalpojumu nepārtrauktu un drošu saņemšanu (avāriju, bojājumu novēršana, remontdarbu veikšana).

II. AS “Balvu enerģija” vispārējais stratēģiskais mērķis.

Saskaņā ar Likuma 1. panta pirmās daļas 18. punktu kapitālsabiedrības vispārējie stratēģiskie mērķi ir publiskas personas augstākās lēmējinstīcijas noteikti kapitālsabiedrības mērķi, kurus publiska persona vēlas sasniegt ar līdzdalību kapitālsabiedrībā un kuri izriet no tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem.

Balvu novada ilgspējīgas attīstības stratēģijā no 2022.gada par stratēģisko mērķi izvirzīts – dabiska, sakārtota un veselīga dzīves, darba un atpūtas vide, bet par ilgtermiņa prioritāti – ilgspējīga infrastruktūra un vide. Kvalitatīvi siltumapgādes pakalpojumi veido ilgspējīgu vidi un

pilnveido novada dzīves telpu atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām, tāpēc atbilst pašvaldības izvirzītajiem stratēģiskajam mērķim un prioritātēm.

Balvu novada Attīstības programma 2022.– 2027.gadam ietver vidēja termiņa prioritāti – infrastruktūra. Prioritātes pamatā ir nepieciešamība panākt iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātību ar novada infrastruktūru, tostarp siltumapgādes sistēmas efektivitāti. Kvalitatīvi un efektīvi siltumapgādes pakalpojumi veido iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātību ar novada infrastruktūru, un šādu pakalpojumu nodrošināšana atbilst pašvaldības izvirzītajai prioritātei.

Pašvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir siltumapgādes pakalpojumu organizēšana iedzīvotājiem. Enerģētikas likuma 3. panta 1. punkts paredz, ka viens no likuma mērķiem ir nodrošināt enerģijas lietotāju efektīvu, drošu un kvalitatīvu apgādi ar enerģiju pieprasītajā daudzumā un par pamatotām cenām, dažādojot izmantojamo energoresursu veidus, palielinot energoapgādes drošumu un ievērojot vides aizsardzības prasības.

Secināms, ka līdzšinējā BE darbība atbilst Pašvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai, Balvu novada attīstības plānošanas dokumentiem un nozaru normatīvā regulējuma mērķiem. Līdz ar to iepriekš izvirzītais BE vispārējais stratēģisks mērķis būtu saglabājams un izteikts šādi: Balvu pilsētas iedzīvotāju, iestāžu un komercsabiedrību nepārtraukta nodrošināšana ar siltumenerģiju rudens, ziemas un pavasara mēnešos, nodrošinot siltumenerģijas ražošanu un piegādi par pēc iespējas zemāku cenu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz Pašvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 73.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmo daļu, 88. panta pirmo daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta pirmo daļu, 7. panta pirmo un otro daļu, un ņemot vērā SIA “CSE COE” veikto Balvu novada pašvaldības līdzdalības izvērtējumu pašvaldības kapitālsabiedrībās, AS “Balvu enerģija” (1.pielikums) un Konkurences padomes viedokli (2.pielikums), Balvu novada dome **NOLEMJ:**

1. Saglabāt Balvu novada pašvaldības tiešo līdzdalību AS „Balvu enerģija”, reģ. Nr. 40003148480, juridiskā adrese Bērzpils iela 30, Balvi, Balvu novads, LV-4501.
2. Noteikt, ka AS „Balvu enerģija” vispārējais stratēģiskais mērķis ir Balvu pilsētas iedzīvotāju, iestāžu un komercsabiedrību nepārtraukta nodrošināšana ar siltumenerģiju rudens, ziemas un pavasara mēnešos, nodrošinot siltumenerģijas ražošanu un piegādi par pēc iespējas zemāku cenu..

Pielikumā: 1.“Balvu novada pašvaldības līdzdalības izvērtējums pašvaldības kapitālsabiedrībās, AS “Balvu enerģija”” uz 22 lapām.
2. Konkurences padomes 2022.gada 12.decembra vēstule Nr. 1.7-2/1209 “Par akciju sabiedrību "Balvu enerģija"” uz 5 lapām.

Domes priekšsēdētājs

S.Maksimovs